ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

ԴՊՐՈՑԻ ՏՆՕՐԵՆ ....Ռ.ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

<< 31 >> 08 20232թ.

ԵՐԵՎԱՆԻ Հ.102 ԴՊՐՈՑԻ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳԾՈՎ ՏՆՕՐԵՆԻ ՏԵՂԱԿԱԼԻ

2023-2024 ՈՒՍՏԱՐՎԱ ՏԱՐԵԿԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆ

ՏՆՕՐԵՆԻ ՏԵՂԱԿԱԼ Գ.Վ.ԿԻՐԱԿՈՍՅԱ

Բովանդակություն

1.Դպրոցի համապարփակ ընդհանուր բնութագիրը……………………………………2

2.Ուսումնական աշխատանքի գծով տնօրենի տեղակալի աշխատանքի

բովանդակությունը/կառավարում/…………………………………………………..5

3.Ուսուցիչների աշխատանքների գիտական և մեթոդական կառավարում…………….6

4.Ուսուցչի դասավանդման ուսումնասիրություն……………………………………….9

5.Երեխաների իրավունքների պաշտպանություն……………………………………12

6.Մեթոդական աշխատանք մանկավարժական կազմի հետ……………………………13

6.1 Ուսուցման կազմակերպման արդյունավետ եղանակներ.

կառուցողական մանկավարժություն ………………………………………………14

6.2Հանրակրթության պետական չափորոշիչ--15

6.3 Ներառական կրթության :---19

7.Աշխատանք ՏՀՏ-ների օգտագործման համար…………………………………………22

8.Աշխատանք ծնողներ հետ…………………………………………………….23

9.Գործնական փաստաթղթերի վերահսկում և վերլուծություն………………… 24

10.Առարկայական մասնախմբերի աշխատանքների վերահսկողություն……………25

11.Ուսուցման և դաստիարակչական աշխատանքների վերահսկողություն………26

12. Ուսումնական աշխատանքի գծով տնօրենի տեղակալի տարեկան աշխատանքային պլանը………………………………-------------------------------------27

13.Մանկավարժական խորհրդի նիստեր…………………………………………………32

1.Դպրոցի համապարփակ ընդհանուր բնութագիրը

Երևանի հ. 102 հիմնական դպրոցը գտնվում է Աջափնյակ վարչական շրջանում, Ֆուչիկի 2-րդ նրբանցք 11 հասցեում: Դպրոցն աշխատում է մեկ հերթով՝ 5-օրյա աշխատանքային շաբաթվա ռեժիմով, ապահովելով առնվազն 30 ուսումնական շաբաթ՝ առաջին ,32՝ երկրորդ,34՝ երրորդից իններորդ դասարաններում: Մեկ դասի տևողությունը 45 րոպե, դասամիջոցները 5-ական րոպե,մեծ դասամիջոցը 10 րոպե: Դասերի սկիզբը՝ ժամը 8^{30}-ին:

Դպրոցում առկա են՝

Տարրական դասարաններ

I - 1

II - 2

III- 1

IV- 1

Միջին դասարաններ

V- 1

VI- 1

VII- 1

VIII- 1

IX- 1

Ընդամենը- 10-ը:

Դպրոցում ուսուցման լեզուն գրական հայերենն է:

Դպրոցի տիպը- հիմնական:

Ուսումնական տարվա սկիզբը մեկնարկում է 2023թ. սեպտեմբերի 1-ից ,ավարտվուււմ 2024թ. մայիսի 24-ին: Ուսումնական տարին բաժանվում է 2 կիսամյակների:Առաջին կիսամյակը պարունակում է 15 շաբաթ + 1օր,երկրորդ կիսամյակը 19 շաբաթ՝ 3-9 դասարաններում սովորողների համար:Առաջին դասարանում 14 շաբաթ +1օր առաջին կիսամյակում, երկրորդ կիսամյակում 16 շաբաթ:Երկրորդ դասարանում առաջին կիսամյակը պարունակում է 15 շաբաթ 1օր, երկրորդ կիսամյակում 17 շաբաթ: Ուսումնական տարվա ընթացքում տրվում են արձակուրդներ՝

3-9 դասարանցիների համար

- աշնանային՝ 2023թ. հոկտեմբերի 23-ից 29-ը ներառյալ :

- Ձմեռային՝ 2023թ. դեկտեմբերի 25-ից 2024 թ. հունվարի 7-ը ներառյալ, գարնանային՝ 2024թ մարտի 25-ից մարտի 31-ը ներառյալ:
- 2-րդ դասարանի համար աշնանային՝ 2023թ. հոկտեմբերի 23-ից 29-ը ներառյալ :
- Ձմեռային՝ 2023թ. դեկտեմբերի 25-ից 2024թ. հունվարի 21-ը ներառյալ, գարնանային՝ 2024թ մարտի 25-ից մարտի 31-ը ներառյալ:
- 1-ին դասարանի համար աշնանային՝ 2023թ. հոկտեմբերի 16-ից 29-ը ներառյալ :
- Ձմեռային՝ 2023թ. դեկտեմբերի 25-ից 2024 թ. հունվարի 21-ը ներառյալ, գարնանային՝ 2024թ մարտի 18-ից մարտի 31-ը ներառյալ:
- Դպրոցի տնօրեն - Հայրապետյան Ռուզաննա,

տնօրենի տեղակալ - Կիրակոսյան Գայանե,

մասնագիտացված կրթական աջակց. գծով տնօրենի տեղակալ- Վարդանյան Արաքս,

դաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպիչ- Գասպարյան Քնարիկ:

Դպրոցում գործում է 5 առարկայական մեթոդական միավորում.

Հումանիտար առարկաների / հայոց լեզու, գրակ. , պատմ.,Հ.եկ.պատմ. առարկաների / մ/մ նախագահ

- Խաչատրյան Մարգարիտա

Օտար լեզուների /ռ. լեզու, անգլերեն առարկաների/ մ/մ նախագահ

- Աթոյան Միրանուշ

Մաթեմատիկա / մաթեմատիկա, ինֆորմատիկա, շախմատ ,ֆիզկուլտուրա առարկաների / մ/մ նախագահ

- Մելքոնյան Ալինա

Բնագիտական առարկաների /ֆիզիկա, քիմիա, կենսաբանություն,աշխարհագրություն,տեխնոլոգիա, ՆԶՊ առարկաների/

մ/մ նախագահ

- Թադևոսյան Անահիտ

Տարրական կրթության /դասվարական դասարանների, կերպարվեստ, երաժշտություն,ազգային երգ ու պար առարկաների / մ/մ նախագահ

- Աղայան Հասմիկ

2. Տնօրենի տեղակալի աշխատանքի բովանդակությունը /կառավարում/

Հ.	Դպրոցի կառավարման ֆունկցիան	տնօրենի տեղակալ
1	Տեղատվական և վերլուծական	Ձևավորել դպրոցի տվյալների բանկը: Համակարգել մանկավարժական փորձը, կատարել հետազոտություններ մանկավարժության բնագավառում:
2	Թիրախը	Մանկավարժական խորհրդի հետ համատեղ սահմանել նպատակները, որը կնպաստի կոլեկտիվի և անհատական ուսուցիչների գիտական և մեթոդական աշխատանքների զարգացմանը:
3	Պլանավորում և տեսակավորում	Առարկայական մեթոդմիավորումների հետ միասին պլանավորել առարկայական թեմատիկ պլանները, մեթոդմիավորման նախագահների հետ կազմել տարեկան աշխատանքային պլաններ, որը կնպաստի ուսուցիչների աշխատանքների գնահատմանը:
4	Կազմակերպական և կատարողական	Կազմակերպել և համակարգել ծրագրերի իրականացումը:
5	Վերահսկում և գնահատում	Ուսումնական գործընթացի վերահսկողության և գնահատման իրականացումը բոլոր բնագավառներում:
6	Կարգավորիչ և ուղղիչ	Պահպանել դպրոցի բարի անունը: Շնորհիվ ուսուցիչ-աշակերտ-ծնող փոխշահավետ ուսուցման կազմակերպման գործընթացի, վերացնել սխալները և շեղումները:

3. Ուսուցիչների աշխատանքների գիտական և մեթոդական կառավարում.

Ուսուցիչների մանկավարժական փորձը, մասնագիտական գիտելիքների ախտորոշումը և անհատական հատկանիշները հեշտացնում են ուսուցչական կազմի հետ աշխատանքը: Ցանկացած ուսուցչական անձնակազմ `տարբեր տարիքի, դասավանդման փորձով և պրոֆեսիոնալիզմով , ենթադրում է, որ մեթոդական աշխատանքում պետք է օգտագործել բազմաշերտ մոտեցում: Կարելի է բաժանել ուսուցիչներին երեք խմբերի, որոնք ունեն դասավանդման տարբեր հմտություններ և մակարդակ:

- Առաջին խումբ- ուսուցիչներ, որոնք ունեն բարձր մանկավարժական ունակություններ

Այս ուսուցիչներն իրենց աշխատանքում օգտագործում են դասավանդման նորագույն մեթոդներ, օգտագործում են ՏՀՏ-ների միջոցները: Այս կատեգորիայի ուսուցիչները տալու են նաև վարպետության դասեր:

- Երկրորդ խումբը –ուսուցիչներ, որոնք հոյակապ տիրապետում են իրենց առարկային:

Այն իր մեջ ներառում է շատ ուսուցիչներ: Նրանց հետ կարելի է կազմակերպել մեթոդական ամենամյա սեմինար:

- Երրորդ խումբ –երիտասարդ ուսուցիչներ, որոնց պետք են դասավանդման հմտություններ:

Այս ուսուցիչների հետ տանել մեթոդական աշխատանքներ աշակերտի դաստիարակության, մանկական հոգեբանության, երեխայի իրավունքի վերաբերյալ: Նրանց համար «ZOOM» –ով հաճախակի կազմակերպել սեմինար զեկուցումներ:

Ներդպրոցական վերահսկողության գործընթացում կարևոր մասը դասաժամերն են: Դասաժամերը նախատեսվում են ուսումնական շաբաթական պլանի հիման վրա, դրանք ամրագրված են դպրոցի ուսումնական պլանով:

Դպրոցի ղեկավարությունը պետք է շատ ուշադիր լինի դասապրոցեսի նկատմամբ:Այդ նպատակով նախ և առաջ պետք է ուսումնասիրել ուսուցչի աշխատանքը էլեկտրոնային մատյանում, որը հնարավորություն է տալիս պատկերացում կազմել աշակերտների հետ տարվող աշխատանքների վերաբերյալ:

Դասաժամը դա մանկավարժական աշխատանքի մի ամբողջականություն է , որը պետք է լինի դասի մասերի ներքին փոխկապվածությամբ, ուսուցչի և աշակերտների փոխըմբռնման և մեկ տեղակայման տրամաբանությամբ:Ուսուցիչը պետք է ապահովի

դասարանի բարձր առաջադիմությունն ու որակը:Կրթության որակը դա կրթական քաղաքականությամբ սահմանված նպատակների և խնդիրների իրագործմանը միտված կրթության կազմակերպման չափելի արդյունքն է ,որը գնահատվում էª հաշվի առնելով սովորողի անհատական կարիքները ,կրթության կազմակերպման միջավայրը,ուսուցման ծրագրային բովանդակությունը,կրթության կազմակերպման գործընթացը և ուսումնառության գնահատված արդյունքներըª համաձայն սահմանված չափանիշների: Յուրաքանչյուր դասի կառուցվածքը համաձայն իր տրամաբանության, պետք է լինի հստակ, անցումը մի մասից մյուսը պետք է լինի սահուն:

Դասի վերլուծությունների տեսակները

1.Համառոտ գնահատման վերլուծություն – դասի և նրա կրթական գործառույթի ընդհանուր գնահատում, կրթական և զարգացման խնդիրների և դրանց իրականացման գնահատում:

2.Համակարգային վերլուծություն- դասը դիտարկել համակարգի տեսակետից՝ հիմնական նպատակների և դիդակտիկ լուծումների մեկ դաս,

զարգացնող դասի նպատակները-ապահովել գիտելիքների ձևավորումը, աշակերտների գիտելիքների և հմտությունների բազան, ուղղորդելով նրանց ուսուցման մեջ:

3.Լրիվ համակարգված վերլուծության առումով, այդ թվում դասի նպատակների գնահատումը, բովանդակությունը և ուսումնական գործունեության այնպիսի հատկանիշները, ինչպիսիք են աշակերտների գիտելիքների մակարդակը, ուսուցման և մեթոդների ընտրությունը,սկզբունքների իրականացման, դասավանդման արդյունավետությունը:

Վերլուծության նպատակն է գնահատել ուսուցչի աշխատանքը, բարելավել դասավանդման հմտությունները:

Այս դասի վերլուծության ժամանակ ուսուցիչը պետք է հաշվի առնի իր անձի բնութագիրը, տաղանդները, ուժեղ և թույլ կողմերը: Հնարավոր չէ պարտադրել, ընդհանուր առմամբ , նույն ուղեցույցները,տեխնիկան և մեթոդները: Բացթողումների և թերությունների դեպքում նս, պետք է բացատրել այնպես, որ պարզ լինի, թե ինչպես պետք է աշխատել:

4. Ուսուցչի դասավանդման ուսումնասիրություն

Հ/հ	Այցելության նպատակը	Ուսումնասիրությունը
1	2	3
1	Ձևերը, մեթոդները, որոնք կնպաստեն աշակերտների ուսուցման և ճանաչողական գործունեությանը	1.Ուսուցիչների կողմից օգտագործվող մեթոդներ, որոնք պետք է բարձրացնեն աշակերտների ուսուցման և ճանաչողական գործունեությունը 2.Ձևեր, որոնք նախատեսվում են դասարանում ավելի մեծ արդյունավետության ձևավորմանը առավել ակտիվ աշակերտների համար: 3.Ուսուցիչ- աշակերտ կապը: Ինչպես է դա արտացոլվում գործունեության ընթացքում: 4.Անհատական աշխատանքների ձևավորում: 5.Աշխատանքը ԿԱՊԿՈՒ աշակերտների հետ:
2	Ձևերը, մեթոդները և միջոցները, որոնք կնպաստեն աշակերտների գործնական հմտությունները զարգացնելու իրենց ուսուցման և ճանաչողական գործունեության ընթացքում	1.Ինչ տեղ է տրվում ընդհանուր դասարանում կրթության զարգացմանը, աշակերտների հմտություններին և կարողություններին.Այս աշխատանքների արդյունքները. 2Արդյոք կրթական և ճանաչողական զարգացումը դասարանում աշակերտների գործունեության ձևավորման վրա առկա է, և պետք են հատուկ հմտություններ և գիտելիքներ տվյալ առարկայից: 3.Ցանկացած համակցություն ձևերի, մեթոդների և միջոցների կրթության գործընթացում կրթության և հմտությունների ինքնակառավարումը ապահովում է ավելի լավ արդյունք:
3	Հմտությունների ձևավորման վիճակը: Ձևերի և մեթոդների ընտրությունը դասարանում	1.Ինչ հմտություններ են ձևավորվում ուսումնական գործընթացում.

	անհատական աշխատող աշակերտների համար:	2.Ինչ է օգտագործում ուսուցիչը դասարանում. 3.Որն է այս աշխատանքի ազդեցությունը. 4.Ինչ հմտություններ պետք է ունենա աշակերտը այս դասի համար. 5.Դասարանում աշակերտի հետ անհատական աշխատանքի առկայություն. 6.Ինչ ձևեր է օգտագործում ուսուցիչը անհատական աշխատանքի համար: Դրանց արդյունավետությունը.
4	Իններորդ դասարանի աշակերտների վերահսկողությունը	1.Տնային աշխատանքների որակի, խնդիրների և դրանց ստուգման մեթոդների ընտրություն: 2.Աշակերտների կողմից դասի ընթացքում գիտելիքների որոնման ուղիների խրախուսում: 3.Ուսուցման ձևերի ու մեթոդների ընդլայնման և ճանաչողական գործունեություն: 4.Ուսուցիչ և աշակերտ հարաբերությունների բնույթը: 5.Բացթողումներ դասերից ,առանց հարգելի պատճառի: 6. Աշխատանք դասղեկի հետ:
5	Գործնական ուղղվածությունը 4-5-րդ դասարաններում:	1.Դասի նպատակը: 2.Բանավոր և գրավոր առաջադրանքների հերթականությունը, բանավոր աշխատանքի իրականացման ձևերը, գործնական աշխատանքը: 3.Ընթերցանության զարգացվածության մակարդակը, հմտությունները: 4.Սերը դեպի հայրենիքը, հայրենի բնությունը: 5.Ինքնուրույն աշխատանքում հմտությունների զարգացմանն ուղղված մեթոդները: 6.Ինքնակառավարման, վերահսկողության մեթոդների ձևավորումը:
6	Գործնական ուղղվածության ուսուցում	1.Գործնական հմտությունների ձևավորում: 2.Աշակերտների ակտիվության մակարդակի վերահսկում: 3.Աշակերտների անհատական աշխատանքի կազմակերպում (տարբերակված խնդիրներ): 4.Ստեղծագործական հանձնարարությունների ներկայացում:
7	Դպրոցի նպատակներին ուղղված համապատասխան դաստիարակչական և կրթական աշխատանքների կատարումը:	1.Անհատական մոտեցում դասարանում աշակերտների ուսուցման և կրթության գործում, մատչելիություն ու որակ: 2.Խնդիրների տեղայնացում ու լուծում դասարանում. ա)

		ուսուցում, բ) դաստիարակություն, գ) զարգացում: 3.Աշակերտների ուսուցման և ճանաչողական գործունեությանը նպաստող մեթոդներ: 4.Դասի կրթական առաջադիմության մակարդակը. ա) ուսումնական նյութերի օգտագործում դաստիարակության համար, բ) հանդուրժողականության գնահատումը դասարանում:
8	Բացահայտել դժվարությունները. դրանց կանխարգելումը	1.Ուսուցչի տեսական իմացությունը: 2.Կարողանում է արդյոք ուսուցիչն օգտագործել մեթոդներ և հնարքներ. ա) դասարանում անհատական աշխատանքի կազմակերպում, բ) աշակերտների աշխատանքի կազմակերպում, գ) դասի նպատակի ճիշտ ընտրություն, դ) բովանդակությունը, մեթոդների ընտրություն՝ ելնելով ուսուցման դասի նպատակներից, ե) դասի տրամաբանական հիմնավորում: 3.Արդյոք ուսուցիչն օգտագործում է ակտիվ ուսուցման ձևեր: 4.Աշակերտների ուսուցման և ճանաչողական գործունեության բարձրացման կարողություն:
9	Դպրոցում խմբակների աշխատանքի կարգավորում	1.Խմբակի աշխատանքների և աշակերտների հաշվառում (մատյան): 2.Անհրաժեշտության դեպքում աշակերտների մասնակցությունը հեռավար դասերին: 3.Խմբակի արդյունավետության գնահատում:

5. Երեխաների իրավունքների պաշտպանություն

1. Երեխաների սոցիալական և իրավական պաշտպանություն

    1.1. Կենսամակարդակի ուսումնասիրում

    1.2. Հարաբերությունները ծնողների, հարազատների հետ

    1.3. Առարկայական պատրաստվածության մակարդակը

    1.4. Դաստիարակության նկարագիրը

    1.5. Արտադպրոցական զբաղվածությունը, ազատ ժամանակի կազմակերպումը

    1.6. Առողջական վիճակը

2. Աշխատանք բազմազավակ ընտանիքների հետ:

3. Աշխատանք սոցիալապես անապահով ընտանիքների հետ:

6. Մեթոդական աշխատանք մանկավարժական կազմի հետ

Նպատակը --- Մասնագիտական զարգացումը, դասավանդման հմտությունները, իր ուսումնական առարկայի ուսուցման և մեթոդների շարունակական կատարելագործումը: Մարդը սովորում է ողջ կյանքի ընթացքում: Ըստ սոցիոլոգների 20 տոկոսը տեղեկություն են ստանում անհատական ֆորմալ ուսուցման միջոցով՝ քոլեջների, համալսարանների, դասընթացների և սեմինարների, մնացած 80 տոկոսը՝ իրենց գիտելիքների և, որ ամենակարևորն է, այդ փորձը նրանք ստանում են ոչ ֆորմալ ուսուցման ժամանակ՝ աշխատավայրում, ինչպես նաև այլ մարդկանց հետ փոխհարաբերությունների ժամանակ: Դպրոցի մեթոդական ծառայությունը բազմաշերտ կառուցվածք ունի: Մեթոդաբանական գործունեությունը հիմնականում ուղղված է.

- Թիմային հաջողությունների մասնակցությանը և համագործակցությանը
- Ստեղծել ստեղծագործական որոնումներով ուսուցչական կազմ
- Բարձրացնել ուսուցիչների մեթոդական հմտությունները
- Ակտիվացնել որակյալ ուսուցիչների կառավարման գործում մասնակցությունը
- Ուսուցիչների որակավորման հավաստագրումը
- Ուսումնական գործընթացի որակի բարձրացումը
- Ստեղծել նորարարական գաղափարների և տեխնոլոգիաների բանկ

Մեթոդական ծառայությունները ստեղծում են միջավայր, որտեղ ուսուցիչները կարող են ներդնել իրենց ներուժը: Այս կապակցությամբ պետք է անընդհատ որոնել առավել արդյունավետ ուղիներ, ձևեր և մեթոդներ մեթոդական աշխատանքի համար:

Մեթոդաբանական աշխատանքների ձևեր.

- Բանավեճ, քննարկում
- Ուսուցիչների հանդիպում
- Կազմակերպում մեթոդական օր, շաբաթ
- Ստեղծագործական հաշվետվություն
- Մանկավարժական գաղափարների «Մտագրոհ», կլոր սեղան
- Մանկավարժական խորհուրդ
- Շնորհանդես
- Մտագրոհ
- Փորձ
- Ելույթներ, մանկավարժական ընթերցումներ
- Սեմինարներ, դասընթացներ
- Արդի խնդիրների քննարկում
- Ինքնակրթություն, ինքնուրույն հաշվետվություններ

- Ցուցահանդեսներ
- Վարպետության դասեր
- Ստեղծագործական թիմ

Յուրաքանչյուր տարի կազմելով ուսումնական աշխատանքային պլանը, դպրոցը բարձրացնում է մի շարք կոնկրետ նպատակային խնդիրներ, որով պետք է աշխատի ուսուցչական անձնակազմը: Դրանցից մեկը ուսուցիչների որակի բարձրացումն է: Ընտրվում է առավել արդյունավետ ձևեր այս նպատակին հասնելու համար:

- Սեմինարներ, ընթերցումներ
- Մեթոդական խորհուրդ
- Հոգեբանական և կրթական ընթերցում
- Հետազոտություն

Իր հատուկ դերն ունի ուսուցիչների ինքնակրթությունը՝ մեկը կարևորագույն ձևերից մեթոդական աշխատանքի համար:

- ♦ Լուծել կոնկրետ խնդիր իր գործնական բնույթով (դասագրքի փորձարկում)

- Քննադատական ակնարկ պարբերականների
- Վերանայել գոյություն ունեցող ձևերը և դրանց իրականացման ճանապարհների որոնում
- Վերլուծություն, հաշվի առնելով առկա սխալները, թերությունները, այն վերացնելու ուղիները
- ՏՀՏ-ի օգտագործումը դասի պատրաստման. դասապրոցեսում օգտագործելու համար

Տեխնոլոգիաների միջոցով հնարավոր է վերացնել այն խոչընդոտները, որոնց հանդիպում են աշակերտներն ու ուսուցիչներն ամբողջ աշխարհում: Հզոր ծրագրերն ու Համացանցը փոխում են գիտելիքներ ձեռք բերելու մեր ուղիներն ու հնարավորությունները:Դասավանդման և ուսուցման նորարարական եղանակները վերափոխում են նաև դասարանում դաս անցկացնելու գործելակերպը: Ավելին, տեխնոլոգիաներն ուսանողներին նոր պահանջներ են ներկայացնում. հիմնական կարողություններից բացի, նրանք պետք է ունենան 21–րդ դարում պահանջվող բոլոր հմտությունները՝ համագործակցության, հաղորդակցման և տեղեկատվական կառավարման կարողություններ, ինչպես նաև նրանց պետք է հասանելի լինեն ուսմանն օժանդակող այն բոլոր միջոցները, որոնք հնարավոր են դարձնում այդ կարողությունների օգտագործումը:Ժամանակակից պայմաններում հարկավեր է արդյունավետ, նորարարական և մեթոդական աշխատանք, որի նպատակն է նորարարական տեխնոլոգիաների ներդրման, նորարարական գաղափարների նախագծման կիրառումը:

6.1 Ուսուցման կազմակերպման արդյունավետ եղանակներ. կառուցողական մանկավարժություն

Կառուցողական մանկավարժությունն ընդհանուր հասկացություն է: Այն ոչ թե մեթոդ է, այլ մոտեցում, որը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ անհատն իր գիտելիքները ձևավորում (զարգացնում) է՝ ակտիվորեն մասնակցելով ճանաչողական գործընթացին: Այս մտավոր գործընթացի համար անհրաժեշտ է նաև, որ աշակերտը համագործակցի մյուսների հետ: Պարզեցված և համակարգված ուսումնական ծրագիրն աշակերտին չի կարող նման փորձառություն տալ, մինչդեռ իրական իրավիճակները կարող են:

Խիստ կարևոր է համընդգրկուն ուսումնական միջավայրի ստեղծումը: Տեղեկատվության աղբյուրն այլևս գրքերն ու ուսուցիչները չեն, այլ իրական կյանքը: Խմբային աշխատանքի միջոցով աշակերտները

հնարավորություն ունեն իրական կյանքին նմանեցված իրավիճակներում որոնելու իրական խնդիրների լուծումներ՝ օգտագործելով տարբեր ձևեր և տարատեսակ եղանակներ: Կառուցողական մանկավարժության համար անհրաժեշտ են ուսման հատուկ պայմաններ, որոնք հնարավորություն կտան աշակերտներին համագործակցելու և օգնություն ցուցաբերելու միմյանց: Նրանք կարող են օգտվել մի շարք գործիքներից և տեղեկատվության աղբյուրներից՝ իրենց խնդիրները լուծելու և նպատակին հասնելու համար:

Անհատական համակարգիչներով կահավորված դասարաններում կարող են կիրառվել մի շարք մանկավարժական մեթոդներ և ուսման եղանակներ (ինչպես օրինակ՝ խնդրի լուծմանն ուղղված և նախագծերի վրա հիմնված ուսուցում): Անհատական համակարգիչներով համալրված դասարանները շատ ավելի հարմար են ուսման ժամանակակից եղանակներ կիրառելու համար, քան ավանդական դասասենյակները, նույնիսկ եթե մեկ համակարգչից օգտվում է մի քանի աշակերտ: Պատշաճ կերպով կազմակերպված ուսման և աշխատանքային պայմաններում համագործակցային ճանաչողական գործընթաց կազմակերպելու համար բավարար է մեկ կամ երկու անհատական համակարգիչ: Տիպիկ ՏՏ սենյակն՝ իր սահմանափակ տարածքով և աշակերտական սեղանների ոչ ճկուն դասավորվածությամբ չի նպաստում ժամանակակից տեղեկատվական և հաղորդակցման սարքերի ինտեգրմանը կրթական գործընթացին:

6.2 Հանրակրթության պետական չափորոշիչ

Հանրակրթության պետական չափորոշիչը մշակվում է Հայաստանի Հանրապետության կրթության պետական կառավարման լիազոր մարմնի կողմից:

Հանրակրթության պետական չափորոշիչը ձևավորվում է հանրակրթական հիմնական ծրագրերի հետևյալ բաղադրիչներից՝

1) ուսումնական բնագավառներ, դրանց բովանդակությանը ներկայացվող պահանջներ.
2) շրջանավարտներին ներկայացվող որակական պահանջներ՝ ըստ կրթական աստիճանների (կարողունակություններ (կոմպետենցիաներ) և ըստ կրթական աստիճանների ուսումնառության՝ ակնկալվող վերջնարդյունքներ).
3) հենքային ուսումնական պլան և առարկայացանկերի ձևավորման հիմնական սկզբունքներ.
4) սովորողների գնահատման ձևեր, սանդղակ, հաշվառման կարգ:

Կրթության բովանդակային բաղադրիչները որոշակիացվում են ըստ ուսումնական բնագավառների և հանրակրթական դպրոցի աստիճանների՝ հաշվի առնելով սովորողների զարգացման ֆիզիոլոգիական, հոգեբանական և ազգային առանձնահատկությունները:

1. Գիտելիքների համակարգ

Ելնելով դպրոցի տարբեր աստիճանների նպատակներից՝ այս բաղադրիչով սահմանվում են սովորողների յուրացման համար նախատեսված գիտելիքներ:

2. Կարողունակություններ

Այս բաղադրիչով տրված կարողունակություններ ամբողջությունը սովորողին հնարավորություն է ընձեռում գործնականում կիրառել ստացված գիտելիքները, հարստացնել ճանաչողական գործունեության սեփական փորձը, զարգացնել տրամաբանական, հաղորդակցական, համագործակցային, ինքնուրույն գործունեության և ստեղծագործական ունակությոըթյունները, նպաստում է նրա սոցիալականացմանը:

Կարողունակությունները սովորողի կողմից ուսումնառության և դաստիարակության գործընթացում ձեռք բերված գիտելիքի, արժեքների, հմտությունների և դիրքորոշումների հիման վրա ըստ իրավիճակի արդյունավետ ու պատշաճ արձագանքելու ձևերն են: Կարողունակությունները ձևավորվում են սովորողի ուսումնառության ընթացքում ուսուցման կազմակերպման տարբեր ձևերի, սովորողի կողմից ուսումնական առարկաների ծրագրերի բովանդակության յուրացման, ինչպես նաև ուսուցման գործընթացում դաստիարակության միջոցով և բխում են հանրակրթության հիմնական նպատակներից:

Հանրակրթական տարրական, հիմնական և միջնակարգ ծրագրերի սովորողների ուսումնառության ակնկալվող վերջնարդյունքները նկարագրում են, թե հանրակրթական հիմնական ծրագրերի կրթական

աստիճանների ավարտին սովորողը ինչ պիտի իմանա, կարողանա անել և հասկանա: Վերջնարդյունքներն ուղղված են կարողունակությունների ձևավորմանը:

Կարողունակությունները սովորողի կողմից ուսումնառության և դաստիարակության գործընթացում ձեռք բերված գիտելիքի, արժեքների, հմտությունների և դիրքորոշումների հիման վրա ըստ իրավիճակի արդյունավետ ու պատշաճ արձագանքելու ձևերն են: Կարողունակությունները ձևավորվում են սովորողի ուսումնառության ընթացքում ուսուցման կազմակերպման տարբեր ձևերի, սովորողի կողմից ուսումնական առարկաների ծրագրերի բովանդակության յուրացման, ինչպես նաև ուսուցման գործընթացում դաստիարակության միջոցով և բխում են հանրակրթության հիմնական նպատակներից:

Հանրակրթական տարրական, հիմնական և միջնակարգ ծրագրերի սովորողների ուսումնառության ակնկալվող վերջնարդյունքները նկարագրում են, թե հանրակրթական հիմնական ծրագրերի կրթական աստիճանների ավարտին սովորողը ինչ պիտի իմանա, կարողանա անել և հասկանա: Վերջնարդյունքներն ուղղված են կարողունակությունների ձևավորմանը:

Հանրակրթական տարրական ծրագիրը պետք է միտված լինի ստորև ներկայացված ակնկալվող վերջնարդյունքների ապահովմանը: Ծրագրի շրջանավարտը պետք է՝

1) ազատ գրավոր և բանավոր հաղորդակցվի գրական հայերենով, կարդա, հասկանա, վերարտադրի պարզ գեղարվեստական և տեղեկատվական տեքստեր, ձևակերպի տեքստի հիմնական գաղափարը (ազգային փոքրամասնությունների պարագայում կարող է նաև իր մայրենի լեզվով, իսկ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի դեպքում՝ համապատասխան այլընտրանքային հաղորդակցման միջոցով).

2) առնվազն երկու օտար լեզվով, այդ թվում այլընտրանքային հաղորդակցման միջոցներով, հասկանա և օգտագործի ծանոթ և պարզ նախադասություններ՝ բավարարելու կոնկրետ կարիքները, կարողանա ներկայանալ, ներկայացնել իր շրջապատի մարդկանց՝ իր և նրանց մասին հաղորդելով պարզ տեղեկություններ, հաղորդակցվել գրավոր և բանավոր՝ գործածելով պարզագույն կառույցներ.

3) օգտագործի ունեցած գիտելիքները և հմտությունները օբյեկտները չափելու, հաշվելու, համեմատելու, նկարագրելու, դրանց քանակական, որակական և տարածական պարզ հարաբերակցությունները գնահատելու համար.

4) ճանաչի և պատկերի որոշ երկրաչափական պատկերներ, ունենա պարզ տարածական պատկերացում.

5) կառուցի ֆիզիկական և մաթեմատիկական պարզ մոդելներ.

6) գրավոր և բանավոր կատարի գործողություններ թվային արտահայտությունների հետ.

7) մտքերն արտահայտելիս բերի պարզ հիմնավորումներ, կատարի ընդհանրացումներ և պարզ դասակարգումներ.

8) դրսևորի տրամաբանական և ստեղծագործական մտածողություն, կարողանա անդրադառնալ ու արձագանքել սեփական և ուրիշների ստեղծած աշխատանքին.

9) հասկանա իր առջև դրված խնդիրը, մշակի և կատարի քայլեր այն լուծելու համար.

10) նկարագրի շրջակա աշխարհի օբյեկտները, երևույթները և դրանց փոխադարձ կապերը.

11) իմանա, որ շրջապատող աշխարհի ճանաչողության եղանակներից մեկը գիտությունն է, ներկայացնի մարդու և բնության վրա գիտության որոշ ձեռքբերումների ազդեցությունը.

12) համատեղ կամ ինքնուրույն իրականացնի պարզ հետազոտական աշխատանքներ, անի եզրակացություններ՝ հիմնվելով ստացված տվյալների և դիտարկումների վրա, փաստերն օգտագործի իր գաղափարները հիմնավորելու համար և ներկայացնի ստացված արդյունքը պարզ գիտական բառապաշարով.

13) տարբերակի և կիրառի բնական ռեսուրսները խնայելու, մարդու կողմից շրջակա միջավայրը պահպանելու և բարելավելու ձևերը, մասնակցի բնապահպանական միջոցառումների, ճանաչի էկոհամակարգերը և դրանց փոխադարձ կապերը.

14) օգտվի պարզ թվային սարքերից, համակարգչային ծրագրերից, հավելվածներից, աջակցող սարքերից և սարքավորումներից, կարողանա օգտագործել դրանք՝ պահպանելով անվտանգության կանոնները.

15) օգտագործի տարբեր եղանակներ թեման պատկերավոր և ընկալելի ներկայացնելու համար.

16) ճանաչի իր հայրենիքը, ներկայացնի տեղեկություններ Հայաստանի պատմության, աշխարհագրության, մշակույթի մասին.

17) ճանաչի և հարգի Հայաստանի Հանրապետության պետական խորհրդանիշները և ներկայացնի պետական և ավանդական տոների հիմնական բովանդակությունը.

18) ճանաչի և հոգատար վերաբերմունք ցուցաբերի իր բնակավայրի և համայնքի բնության և պատմամշակութային ժառանգության օբյեկտների հանդեպ.

19) կատարի պարզ ֆինանսական գործողություններ՝ վերլուծելով իրավիճակը և հաշվի առնելով գումարը, ժամանակը և այլ ռեսուրսներն ու դրանք խնայելու, անվտանգ օգտագործելու կարևորությունը.

20) ճանաչի և բերի ձեռնարկատիրական գործունեության օրինակներ.

21) ճանաչի և պահպանի հասարակական վարքի՝ իրեն առնչվող կանոններն ու իրավունքները, այդ թվում՝ կանանց և տղամարդկանց հավասար իրավունքների և հնարավորությունների մասով, հարգի ուրիշ մարդկանց, ընկալի յուրաքանչյուր մարդու առանձնահատուկ և արժեքավոր լինելը.

22) կարևորի սովորելը և ցուցաբերի հետաքրքրություն սովորելու նկատմամբ.
23) ճանաչի տեղեկատվության աղբյուրների ու միջոցների բազմազանությունը.
24) ստեղծի ընկերական հարաբերություններ, լսի, հասկանա, ապրումակցի, քաջալերի և աջակցի մյուսներին, համագործակցի տարբեր ձևաչափերով, դրսևորի դրական վերաբերմունք, ձգտի կոնֆլիկտների խաղաղ լուծման.
25) ճանաչի և համադրի տարբեր զգայարաններով ստացած տեղեկությունները, կիրառի դրանք աշխարհաճանաչողության գործում.
26) արտահայտի սեփական մտքերը, զգացմունքները, կարիքները և ցանկությունները, գիտակցի իր յուրահատուկ լինելը.
27) կարևորի իր առօրյան կազմակերպելու անհրաժեշտությունը՝ ժամանակ տրամադրելով հանգստին, խաղին և դասերին.
28) գտնի իր սխալները և քայլեր անի դրանք ինքնուրույն կամ աջակցությամբ ուղղելու համար.
29) ճանաչի իր ընտանեկան, ազգային և քաղաքացիական պատկանելությունը. ցուցաբերի այլ ազգերի, ավանդույթների, արժեքների նկատմամբ հետաքրքրություն և հարգանք.
30) զբաղվի անհատական կամ խմբային գեղարվեստական գործունեությամբ.
31) ճանաչի և խուսափի վնասակար սովորություններից, բացատրի դրանց հետևանքները.
32) դրսևորի տարրական աշխատանքային հմտություններ, անվտանգ կերպով օգտվի կենցաղային սարքերից, աշխատանքային գործիքներից և նյութերից.
33) դրսևորի իր մտավոր և ֆիզիկական կարողությունները շարունակաբար զարգացնելու վարքագիծ.
34) պահպանի սեփական մարմնի խնամքի, հիգիենայի և անվտանգ վարքագծի կանոնները, ներկայացնի առողջ, բազմազան և բալանսավորված սնվելու անհրաժեշտությունը.
35) կարևորի աշխատանքը, ճանաչի տարբեր մասնագիտություններ և զբաղմունքներ, ըստ մասնագիտության աշխատանքային գործիքները և գործառույթները:

Հանրակրթական հիմնական ծրագիրը պետք է միտված լինի հետևյալ ակնկալվող վերջնարդյունքների ապահովմանը: Ծրագրի շրջանավարտը պետք է՝
1) վերլուծի և ընկալի տարբեր բնույթի գրական հայերեն տեքստեր և հասկանա դրանց հիմնական գաղափարը (ազգային փոքրամասնությունների դպրոցների պարագայում կարող է նաև իր մայրենի լեզվով, իսկ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի դեպքում՝ համապատասխան այլընտրանքային հաղորդակցման միջոցով).
2) հայերեն ազատ զրուցի իրեն հետաքրքրող թեմաների մասին, կառուցի ընտրված նպատակին, խնդիրներին և լսարանին համապատասխան գրագետ բանավոր և գրավոր խոսք, այդ թվում՝ հրապարակային խոսք, կիրառի ոչ վերբալ հաղորդակցման տարատեսակ միջոցներ (ազգային փոքրամասնությունների դպրոցների պարագայում կարող է նաև իր մայրենի լեզվով, իսկ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի դեպքում՝ համապատասխան այլընտրանքային հաղորդակցման միջոցով).
3) առնվազն երկու օտար լեզուներով (ազգային փոքրամասնությունների դպրոցների պարագայում՝ առնվազն մեկ) հասկանա ծանոթ, պարբերաբար հանդիպող թեմաներով բանավոր և գրավոր խոսքի հիմնական իմաստը, լեզվակիր երկրներում կարողանա կողմնորոշվել և հաղորդակցվել հաղորդակցական պարզ իրավիճակներում.
4) իրականացնի չափումներ, կատարի մտավոր ու ճշգրիտ հաշվարկներ և գնահատի արդյունքները՝ ընտրելով և օգտագործելով համապատասխան հասկացություններ, սկզբունքներ, նյութեր և սարքավորումներ.
5) կիրառի երկրաչափական պատկերների և մարմինների մասին գիտելիքներն ամենօրյա կյանքում և հարակից ուսումնական առարկաներն ուսումնասիրելիս.
6) կառուցի և կիրառի տարբեր մաթեմատիկական մոդելներ, լուծի խնդիրներ՝ օգտագործելով պարզ ալգորիթմներ և տրամաբանական հիմնավորումներ.
7) որոշի խնդրի լուծման համար անհրաժեշտ տեղեկույթը, գտնի խնդիրների լուծման ստեղծագործ մոտեցումներ և համեմատի դրանք.
8) վերլուծի, գնահատի և առաջարկի դասակարգման, տարբերակման կամ խմբավորման չափանիշներ՝ ելնելով խնդրի պահանջից.
9) կիրառի բնագիտական առարկաներից ստացված հիմնարար գիտելիքները բնության և տիեզերքի օբյեկտների նկարագրության, երևույթների և դրանց փոխադարձ կապերի բացատրության, ֆիզիկական մոդելավորման և խնդիրների լուծման համար.
10) ներկայացնի գիտության նվաճումների՝ տեխնիկայի և տեխնոլոգիաների կիրառության հավանական ազդեցությունը բնության, մարդու և հասարակության վրա.
11) մասնակցի բնապահպանական միջոցառումների պլանավորմանը և իրականացմանը.
12) կիրառի տեքստային և գրաֆիկական խմբագրիչները, այդ թվում՝ աջակցող տեխնոլոգիաներ, կարողանա մշակել տվյալներ՝ օգտագործելով անհրաժեշտ թվային գործիքներ և ծրագրեր.

13) տիրապետի թվային տարածքում ապահով գտնվելու կանոններին, պահպանի օնլայն հաղորդակցության էթիկան, տեղյակ լինի անձնական տվյալների գաղտնիության կանոններին և կիրառի դրանք, մեկնաբանի յուրաքանչյուր անձի անձնական տարածք (ֆիզիկական և հոգեբանական) ունենալու իրավունքն ու անհրաժեշտությունը.

14) կարողանա ստեղծել թվային տարածք և դրսևորել ծրագրավորման պարզ հմտություններ.

15) նկարագրի տարբեր ժամանակաշրջանների բնական միջավայրի, հասարակական, տնտեսական, քաղաքական և մշակութային զարգացումների, հայոց և համաշխարհային պատմության իրադարձությունների փոխկապակցվածությունը.

16) կարողանա մասնակցել Հայաստանի հիմնախնդիրների քննարկմանը՝ օգտագործելով պատմության, բնության, բնակչության, պետության և տնտեսության մասին ունեցած համապատասխան գիտելիքները.

17) նկարագրի բնության, բնակչության և տնտեսության միջև եղած փոխադարձ կապերը և դրանց արդյունքում ձևավորված համակարգերը.

18) նկարագրի կայուն զարգացման էությունը, հիմնական գաղափարները ու դրանց փոխադարձ կապերը.

19) կարևորի անձնական, ընտանեկան և համայնքային բյուջեի կառավարումը և վերահսկողությունը՝ հաշվի առնելով հնարավոր ռիսկերը: Բացատրի խնայողությունների և պարտքի դերն ու արդյունավետ կիրառելու մոտեցումները.

20) վերլուծելով ֆինանսական տեղեկությունը՝ կարողանա համեմատել ֆինանսական ծառայություններ և կազմակերպություններ: Ճանաչի ֆինանսական ոլորտում քաղաքացու իրավունքներն ու պարտականությունները.

21) տարբերի ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակները և իրականացման ձևերը, նկարագրի կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվությունը և սկզբունքների կիրառման անհրաժեշտությունը բիզնես գործունեության մեջ.

22) հետևի հասարակական համակեցության կանոններին և նորմերին, բացատրի դրանց կարևորությունը, ցուցաբերի պատասխանատու և հանրօգուտ վարքագիծ.

23) ներկայացնի և քննարկի համայնքի խնդիրներն ու բարելավման ուղիները.

24) տարբերակի և համեմատի աշխարհաճանաչողության ձևերը և դրանց առանձնահատկությունները.

25) գնահատի իր և ուրիշների կարծիքն ու փաստարկները, վերլուծի պատճառահետևանքային կապերը և կայացնի որոշումներ.

26) ցուցաբերի իր գործունեությունը պլանավորելու և ժամանակն արդյունավետ տնօրինելու կարողություններ.

27) բացատրի գիտելիքի կարևորությունը, սովորելիս դրսևորի կամք և վստահություն սեփական ուժերի նկատմամբ.

28) դրսևորի հետազոտելու, փորձարկելու, տարբեր գործիքակազմեր համադրելու կարողություն, ուրիշների հետ համատեղ կամ ինքնուրույն մշակի և իրականացնի նախագծեր.

29) ստանա, վերլուծի, գնահատի և ներկայացնի անհրաժեշտ տվյալներ, առաջարկի վարկածներ.

30) գտնի և օգտագործի տեղեկույթ տարբեր աղբյուրներից, որոշի և բնութագրի աղբյուրի արժանահավատությունը և այն օգտագործելիս կատարի հղումներ.

31) արտահայտի, հիմնավորի և պաշտպանի սեփական տեսակետը և դիրքորոշումը.

32) արդյունավետ կազմակերպի իր ուսումնական գործընթացը և ավարտի աշխատանքներն առանց անմիջական վերահսկողության, կիրառի ինքնակրթության որոշ մեթոդներ.

33) ճանաչի իր ուժեղ ու թույլ կողմերը և դրսևորի ինքնազարգացմանը միտված վարքագիծ.

34) ընկերակցի, դրսևորի բաց և դրական վերաբերմունք այլոց հանդեպ, համագործակցի և հաղորդակցվի տարբեր ձևաչափերով, ակտիվորեն լսի և հարգանքով վերաբերվի այլ մարդկանց տեսակետներին և գաղափարներին.

35) բացատրի կոնֆլիկտների ազդեցությունը միջանձնային և միջխմբային հարաբերությունների վրա, կիրառի կոնֆլիկտների խաղաղ լուծման տարբեր ձևեր ըստ անհրաժեշտության.

36) կարողանա հավասարակշռել և ներդաշնակել իր զգացմունքները, ցանկությունները, կարիքները, նպատակները, հակումները, ընդունել սեփական յուրահատկությունները.

37) դիմակայի ճնշումներին և իմանա՝ ում դիմի աջակցության և խորհրդատվության համար.

38) ներկայացնի երեխայի, մարդու և քաղաքացու հիմնարար իրավունքները և ազատությունները, բացատրի, թե ինչ դեր ունեն անհատը և պետությունը դրանք հարգելու և պաշտպանելու գործում.

39) բացատրի քաղաքացիության, իրավունքի ու պարտականության էությունը և ժողովրդավարության նշանակությունը սոցիալական արդար և ներդաշնակ համակեցության ապահովման գործում.

40) հիմնավորի հասարակական բոլոր գործընթացներում հավասար հնարավորությունների ընձեռման նշանակությունը, այդ թվում՝ կանանց և տղամարդկանց հավասար հնարավորությունների և իրավունքների մասով.

41) ցուցաբերի հանդուրժողականություն, ապրումակցում և մարդասիրություն.

42) դրսևորի մշակութային ընկալման և արժևորման կարողություններ, արվեստի որոշ տեսակներում ստեղծագործական աշխատանքներ կատարելու ունակություններ և հմտություններ.
43) ճանաչի ստեղծագործական տարբեր ժանրեր և ոճեր, արվեստի միջոցով ստեղծագործաբար արտահայտի իր գաղափարները և հույզերը.
44) ճանաչի տարբեր ժամանակաշրջանների, ազգերի և մշակութային-գաղափարային խմբերի արժեքները, բացատրի դրանց ազդեցությունն ու արտացոլումը տեղական և համաշխարհային մշակույթի մեջ.
45) ճանաչի և արժևորի իր ազգային մշակույթը, նյութական և ոչ նյութական ժառանգությունը, դրա առանձնահատկությունները և ներդրումը համաշխարհային մշակույթի մեջ.
46) դրսևորի աշխատանքային հմտություններ, կարողանա հմուտ և անվտանգ օգտագործել տարբեր սարքեր, գործիքներ և նյութեր.
47) ճանաչի սեփական ֆիզիկական հնարավորությունները և դրանց համապատասխան զարգացնի իր շարժողական ընդունակությունները.
48) տեղեկացված և պատրաստ լինի հասունացման շրջանում իր և տարեկիցների հետ կատարվող ֆիզիկական, ֆիզիոլոգիական և հոգեբանական փոփոխություններին, ունենա ինքնախնամքի, հիգիենայի հմտություններ.
49) ճանաչի և վերլուծի դեռահասության շրջանում հավանական ռիսկերը և ունենա դրանցից խուսափելու և (կամ) նման իրավիճակներում կողմնորոշվելու հմտություններ.
50) տիրապետի քաղաքացիական պաշտպանության և առաջին օգնության հիմունքներին, ճիշտ կողմնորոշվի արտակարգ իրավիճակներում.

51) կարողանա բացահայտել և զարգացնել իր հետաքրքրություններն ու նախասիրությունները և կատարել նախնական ինքնորոշում՝ հիմնվելով մասնագիտական կրթության

6.3 Ներառական կրթության:

ՀՀ-ն 2010 թվականին վավերացնելով ՄԱԿ-ի 2006 թ. «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» կոնվենցիան, ստանձնել է միջազգային պարտավորություն՝ գործող օրենսդրությունը համապատասխանեցնել կոնվենցիայի դրույթներից բխող պահանջներին:

ՀՀ-ում հաշմանդամություն ունեցող անձանց կրթության իրավունքի ճանաչումը ամրագրված է ՀՀ Սահմանադրությամբ, որի 38-րդ հոդվածի համաձայն <<Յուրաքանչյուր ոք ունի կրթության իրավունք: Պարտադիր կրթության ծրագրերը և տևողությունը սահմանվում են օրենքով: Պարտադիր կրթության նվազագույն տևողությունը տասներկու տարի է: Պետական ուսումնական հաստատություններում միջնակարգկրթությունն անվճար է>>:

Յուրաքանչյուր, այդ թվում՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների կրթության իրավունքի իրացման գործընթացն այժմ խարսխվում է կրթության մատչելիության, հավասար մասնակցության հնարավորության և որակի ապահովման սկզբունքների վրա: Ներառական կրթության ձևավորված ընկալումը, իբրև միայն հաշմանդամություն ունեցող անձանց կրթության իրավունքի իրացման գործընթացների ամբողջություն, այժմ ՀՀ-ում համապատասխանեցվել է «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» կոնվենցիայի պահանջներին:

Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող յուրաքանչյուր սովորողի ուսուցման կազմակերպման ռազմավարությունը կառուցվում է հետևյալ ելակետային դրույթների հիմքի վրա՝

· կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաները մյուսների հետ հավասար իրավունքներ ունեն հանրակրթական հաստատության ընտրության և պարտադիր պետական կրթական ծրագրերի յուրացման հարցերում,

· կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաներն իրավունք ունեն օգտվել հատուկ մանկավարժական, առողջապահական, հոգեբանական, սոցիալական և այլ ծառայություններից՝ անկախ նրանց ընտրած ուսումնական հաստատության տիպից,

· երեխայի համակողմանի բնականոն զարգացման տեսանկյունից նախընտրելի է նրա կրթության կազմակերպումը՝ առանց ընտանիքից և հասարակությունից նրա առանձնացման:

Այս իմաստով հատուկ հանրակրթական համակարգում ընթացող բարեփոխումներն առաջնահերթ են:

2014թ-ի դեկտեմբերի 1-ին Հայաստանի Հանրապետության «Հանրակրթության մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» օրենքի ընդունումով Հայաստանի Հանրապետությունն ամրագրեց համընդհանուր ներառական կրթության անցման քաղաքականությունը:

Օրենքի 4-րդ հոդվածի 2.1-ին մասի համաձայն՝ «Հայաստանի Հանրապետությունը համընդհանուր ներառական կրթությունը հռչակում է որպես յուրաքանչյուր երեխայի կրթության իրավունքի ապահովման երաշխիք»:

Ներառական կրթությունն այժմ համարվում է յուրաքանչյուր երեխայի կարողությունների լիարժեք բացահայտման միջոցով որակյալ կրթական ծառայությունների մատուցման գործընթացների ամբողջություն: Այս տեսանկյունից յուրաքանչյուր, այդ թվում՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխայի որակյալ կրթության ապահովմանը խոչընդոտող գործոններ կարող են լինել իր կարողություններին չհամապատասխանող կրթական ծրագրերը, ուսումնական նյութերը, ուսուցիչների վերաբերմունքը, միջավայրի ֆիզիկական խոչընդոտները (հենաշարժական համակարգի ֆունկցիոնալ խանգարումներ ունեցող երեխաների համար դպրոցում տեղաշարժվելու սահմանափակումները կամ չտեսնող երեխայի համար իրեն հարմարեցված բրայլյան դասագրքերի և այլ ուսումնական նյութերի բացակայությունը և այլն): Նշված արգելքները վերացնելուց հետո յուրաքանչյուր երեխայի կարողություններին համապատասխան պետք է ապահովվել կրթական ծրագրերի մատչելիությունը: Հետևաբար, ՀՀ-ում յուրաքանչյուր, այդ թվում՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխայի որակյալ կրթության ապահովմանն ուղղված քաղաքականությունը պետք է հիմնականում կենտրոնանա յուրաքանչյուր սովորողի կարողությունների համակողմանի իրացմանը միտված հանրակրթական ծրագրերի մշակման ու հարմարեցման, միջավայրային խոչընդոտների վերացման և հավասար հնարավորությունների ստեղծման ուղղությամբ: Հատուկ կրթություն : Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխայի կրթությունը կազմակերպվում է առանձնացված միջավայրում՝ հատուկ դպրոցում: Համաձայն «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի՝ հատուկ կրթության համակարգը ներառում է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող, ինչպես նաև հակասոցիալական վարք դրսևորած

երեխաների ուսուցման և կրթության համակարգը: Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող, ինչպես նաև հակասոցիալական վարք դրսևորած երեխաների կրթությունը կազմակերպելու նպատակով հանրապետությունում գործում են հատուկ հանրակրթական ուսումնական հաստատություններ (երկարօրյա և գիշերօթիկ ռեժիմով), որոնք իրականացնում են հանրակրթական և հատուկ հանրակրթական ծրագրեր («Կրթության մասին» ՀՀ օրենք, 1999):

Ինտեգրված կրթություն: Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխան հանրակրթական դպրոցում է, սակայն նրա կրթության կազմակերպման և կրթական գործընթացում մասնակցության նպատակով չեն իրականացվել դասավանդման մեթոդների, ծրագրերի և դպրոցական միջավայրի փոփոխություններ և հարմարեցումներ: Արդյունքում երեխան հիմնականում դուրս է մնում ուսումնական գործընթացից կամ մասնակցում է իր համար ուսուցչի կողմից չպլանավորված ուսումնական առանձին գործընթացների:

Ներառական կրթություն: Խոսքը հենց հանրակրթական դպրոցներում բոլոր, այդ թվում՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաներին մատուցվող որակյալ ուսուցման մասին է: Կրթության գործընթացում երեխայի առավելագույն մասնակցությունն ապահովելու նպատակով կատարվել

են անհրաժեշտ մեթոդական, ծրագրային և միջավայրային փոփոխություններ և հարմարեցումներ՝ կրթության առանձնահատուկ պայմաններ: Երեխան բոլորի նման մասնակից է կրթական գործընթացին՝ իր կարողությունների առավելագույն չափով:

-Վերջապես, ինչի՞ց է սկսվում ներառական կրթությունը, որի արդյունքում երաշխավորվում է որակյալ կրթությունը:

Սկսվում է մանկավարժների վերաբերմունքի (սիրտ), հմտության (ձեռք) և գիտելիքի(գլուխ) եռամիասնության դրսևորումից: Առանց այս հավասարասրուն եռանկյունու գոյության, շատ դժվար կլինի խոսել որակյալ կրթության մասին, ուստիուսուցիչներն ու դպրոցի բոլոր մանկավարժական աշխատողները իրենց մեջ պե՛տք է ունենան այս հավատամքը՝ սիրտ(վերաբերմունք), գլուխ(գիտելիք) և ձեռք(հմտություն), որոնցով նրանք կհաղթահարեն բոլոր այն դժվարությունները, որոնց հանդիպում են իրենք ամեն օր:

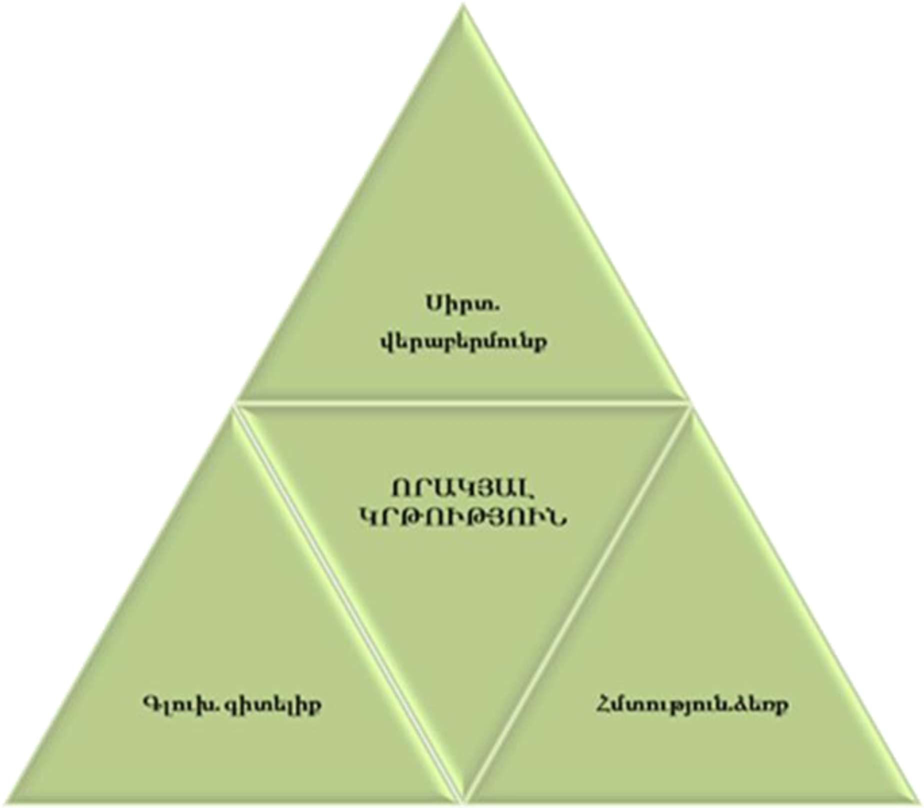

-Որոշի չէ, որ դպրոցի անձնակազմն իր աշխատանքում որդեգրի երեք առավելապես կարևոր հասկացություններ, որոնք պետք է վերդասվեն ուսումնական ծրագրից: Դրանք որակյալ կրթության իրական երեք ցուցանիշներնեն՝ մասնակցություն, համագործակցություն և հավասարություն:

-Սովորողի ուսումնառության ունակությունների բացահայտումն ընդգրկում է հետևյալ փուլերը՝

Առաջին փուլի նպատակն է դասարանում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների հայտնաբերումը և դիտարկումը:

Երկրորդ փուլը ուղղված է որոշելու սովորողի կրթության առանձնահատուկ պայմանի կարիքը և մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծավալները:

Երրորդ փուլ՝գնահատման այս փուլում անհրաժեշտ է բացահայտել երեխայի կարողությունները, կրթական ներուժը, որի հիման վրա ուսուցիչները, դպրոցի աջակցող թիմի օժանդակությամբ, կազմում են անհատական ուսուցման պլանը:

Ներգրավվել բոլոր մանկավարժներին այս աշխատանքներում:Կազմակերպել սեմինարներ,խորհրդակցությունններ աշխատանքը ավելի արդյունավետ դարձնելու համար:Հնարավորության դեպքում ուսուցիչներին ուղարկել վերապատրաստման:

7. Աշխատանք ՏՀՏ-ների օգտագործման համար

Հ/h	Բովանդակություն	Ժամկետ
1.	Անհատական խորհրդատվության դասեր, ինչպես օգտագործել ՏՀՏ ուսումնական գործընթացը:	Ամիսը 1 անգամ
2.	Ձևավորել դպրոցի հաշվապահական հաշվառումը, էլեկտրոնային կրթական ռեսուրսների հաշվառումն ու վերահսկողությունը:	Սեպտեմբեր
3.	Ստեղծել դպրոցի տվյալների բանկը:	Հոկտեմբեր
	Վերահսկողություն	
4.	Ստեղծագործական թիմի կազմակերպում: Ներկայացումներ (պրեզենտացիա) պատրաստելու և ներկայացնելու համար:	Հունվար-Ապրիլ
5.	Աջակցություն առարկայական շաբաթներին՝ ՆԶՊ, Հայոց եկեղեցու պատմություն, Տեխնոլոգիա, Կերպարվեստ, Երաժշտություն:	Ըստ գրաֆիկի
6.	Ուսումնական Էլ. նյութերի գրադարանի ստեղծում և ավելացում:	Տարվա ընթացքում
7.	Մեթոդական միավորումների հետ աշխատանք. դասարանում համակարգչային մոդելավորման օգտագործումը ինտեգրված դասերի և թեմատիկ գրավորների ժամանակ:	Տարվա ընթացքում
	Կառավարում	
8.	• Դպրոցական էլ. կայքի հարստացում • Աջակցություն, ակտուալ նյութերի տրամադրում • Տեքստերի և պատկերների պատրաստում • Բաց դասերի, դաստեկի ժամերի, մանկավարժական և հոգեբանական ընթերցումների, մանկավարժական փորձի լուսաբանուտեղեկացում	Տարվա ընթացքում

Աշխատանք աշակերտների և ծնողների հետ

9.	Մասնակցություն առցանց մրցույթների, ծրագրերի, օլիմպիադաների:	Անհրաժեշտության դեպքում
10.	Դասարանական և ծնողկոմիտեի էլ. էջի պատրաստում դպրոցական էլ. կայքում:	Նոյեմբեր-Հունիս
11.	Աշխատանք ծնողների հետ «ՏՀՏ-ի օգտագործումը դաս սովորելու և ազատ ժամանակը տնօրինելու համար»	Ծնողական ժողովներին
12.	Անհատական խորհրդատվություն և հարցազրույցներ տանը համակարգիչների միջոցով դպրոցական հանձնարարությունների	Անհրաժեշտության

	պատրաստման, մշակման համար:/ emis.am կայք/	դեպքում

8. Աշխատանք ծնողների հետ

հ/հ	Գործունեություն	08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06
1	Համադպրոցական ծնողական ժողով		X								X	
2	1-ին դասարանցիների ծնողական ժողով		X			X		X			X	
3	Ծնողկոմիտեի և տնօրինության համատեղ նիստ		X	X				X			X	
4.	Դասարանական ծնողական ժողով		X			X		X			X	X
5.	Ծնողների մասնակցությունը դասղեկի ժամերին		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6.	Մանկավարժական , տարիքային հոգեբանության, դպրոցական էթիկայի կանոնների քննարկումներ, սեմինարներ			X				X				X

9.Գործնական փաստաթղթերի վերահսկում և վերլուծություն

հ	Գործունեություն	08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06
1	Մանկավարժական խորհուրդի նիստերի կազմակերպում	X		X		X		X		X	X	X
2	Դասղեկների նիստ կազմակերպում, դասարանների աշակերտների առաջադիմության, հաճախումների քննարկում:		X		X		X		X		X	
3	Երիտասարդ եւ անփորձ ուսուցչների , մեթոդական օգնություն		X		X		X		X		X	
4	Դպրոցական, դասարանական միջոցառումներ, դասղեկի ժամ		X	X	X	X	X	X	X	X	X	
5	Աշակերտների հաճախումների ստուգումը		X	X	X	X	X	X	X	X	X	
6	Դասամատյանների գրանցումների վերահսկում		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
7	Աշակերտական թեմատիկ աշխատանքների ստուգում		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
8	Ուսուցիչների թեմատիկ պլանների , նրանց կատարողականի ստուգում	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
9	Մանկավարժական ընթերցումներ				X					X		
1	Բաց թողնված և փոխարինված ժամերի հաշվառում		X	X	X	X	X	X	X	X	X	

10.Առարկայական մասնախմբերի աշխատանքների վերահսկողություն

h/h	Գործունեություն	08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06
1	Առարկայական մասնախմբերի նիստ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Ուսուցիչների ատեստավորում											X
3	Բաց դասեր			X	X		X	X	X	X		
4	Մանկավարժական լսումներ , փորձի փոխանակում			X	X		X	X	X	X		
6	Առարկայական շաբաթներ,տասնօրյակներ			X	X		X	X	X	X		
7	Առարկայական միամսյակներ			X	X			X	X	X		
8	Դասալսումներ, քննարկումներ			X	X	X	X	X	X	X	X	
9	Առարկաների դրվածքների ուսումնասիրությունների քննարկումներ			X	X		X	X	X	X	X	
10	Լաբորատորիաների և առարկայական դասարանների կահավորում, անվտանգության ապահովում			X	X		X	X	X	X		

11.Ուսուցման և դաստիարակչական աշխատանքների վերահսկողություն

Առարկա	Թեման	Ժամանակը	Դասարան	Պատասխանատու	Ծանոթ.
այրենի լեզու	Անձանոթ տեքստի ընթերցանություն	Սեպտեմբեր . ապր ի լ	II,III,IV	դասվար	
աթեմատիկա	Մնացորդային գիտելիքի ստուգում	Սեպտեմբեր . մ այ ի ս	IX	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	
այոց լեզու, րականություն	Թելադրություն, ուղղագրություն, ազատ թեմայի քննարկում(պատմել)	հոկտեմբերմ արտ	VII ,VIII, IX	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	
տար լեզու	Անձանոթ տեքստի ընթերցանություն		V,VI, VII	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	
ատմություն, ասարակ.	Հայրենասիրական դաստիարակություն	Հունվար, փետրվար,մ այիս	VIII,IX	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	
իզիկա, քիմիա	Կաբինետների լիարժեք և անվտանգ օգտվելը		VII,VIII	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	
աշխարհ., ագիտություն	Հայկական տարածքի իմացություն,բնաշխարհի ճանաչում և պահպանում	ապրիլ	V ,VIII	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	
ենսաբ.	Էկոլոգիայի հիմունքների ուսումնասիրություն	Ապրիլ, մայիս	VIII,IX	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	
իզկուլտուրա	Նորմատիվների հանձնում, առողջ ապրելակերպ	մայիս	V-IX	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	
ԶՊ	Հայրենասիրական դաստիարակություն	հունվար	VIII,IX	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	
եխնոլոգիա	Աշխատասիրության դաստիարակում / ցուցահանդես/	ապրիլ	V-VII	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	
րաժշտություն	Ազգային երգի իմացություն	մարտ	V	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	
նֆորմատիկա	ՏՀՏ-ից օգտվելու իմացությունը	ապրիլ	VI-IX	Ուսուցիչ փոխտնօրեն	

12. Ուսումնական աշխատանքի գծով տնօրենի տեղակալի տարեկան աշխատանքային պլանը

Ամիս	Բովանդակություն	Ժամ կետ

Օգոստոս

- Նախապատրաստել դպրոցը նոր ուսումնական տարվա համար
- Պատրաստել և հաստատել դպրոցի ուսումնական պլանը
- Պատրաստել տարեկան աշխատանքային պլանը
- Պատրաստել դասերի ժամանակացույցը
- Կազմել աշակերտների ցուցակները ըստ դասարանների
- Ստուգել դասասենյակների և կաբինետների կարգավիճակը:
- Մեթոդական միավորումների ձևավորում:
- Օգոստոսի 29-31-ը հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով .

Օրակարգում `

- *Մեթոդական միավորման նիստի օրակարգի հաստատում/զեկուցող մ/մ նախագահ/*
- Նախորդ ուսումնական տարվա ընթացքում մեթոդմիավորման գործունեության արդյունքները եւ նոր ուսումնական տարվա խնդիրները/ տնօրենի ուսումնական աշխատանքների գծով տեղակալ/
- Մեթոդական միավորման տարեկան աշխատանքի պլանի քննարկումն ու տնօրենի հաստատման ներկայացում*/զեկուցող մ/մ նախագահ/*

4.2022-2023 ուսումնական տարվա I կիսամյակի աշխատանքների բաշխում/զեկուցող՝ մ/մ նախագահ/

5.ուսումնական պլանով սահմանված դասաժամերի նախնական բաշխում /զեկուցող՝ մ/մ նախագահ/

6.Ուսումնական պլանի դպրոցական բաղադրիչի ժամերի տնօրինման վերաբերյալ առաջարկություն/զեկուցող՝ մ/մ նախագահ/

7.ԿԱՊԿՈՒ սովորողների ԱՈՒՊ-ների քննարկում/զեկուցող՝ մ/մ նախագահ/

8. 2022-2023 ուսումնական տարվա առարկայական թեմատիկ պլաններին հավանություն տալը և տնօրենի հաստատմանը ներկայացնելը/զեկուցողներ մ/մ անդամներ/

9.Բանավոր հարցումների, թեմատիկ և գործնական աշխատանքների կիսամյակի ընթացքում նվազագույն քանակի քննարկում/զեկուցող *տնօրենի ուսումնական աշխատանքների գծով տեղակալ/*

10.նոր ուսումնական տարվա աշխատանքները կանոնակարգող իրավական փաստաթղթերի ուսումնասիրություն/զեկուցող *տնօրենի ուսումնական աշխատանքների գծով տեղակալ/*

11.Օրվա դասի պլանների մշակման և կազմման հարցը/զեկուցող՝ մ/մ նախագահ/

12. Սովորողներին հանձնարարվող տնային աշխատանքի տեսակներ/զեկուցող՝ մ/մ նախագահ/

13.2022-2023 ուսումնական տարվա ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների տարեկան պլանի , նախագծի, երկարօրյա ուսուցման մասին (զեկուցող՝ մ/մ նախագահ)

14.Փոխադարձ դասալսումների մասին/զեկուցող *տնօրենի ուսումնական աշխատանքների գծով տեղակալ/*

- Ապահովել դասագրքերի և ձեռնարկների հագեցվածությունը գրադարանում:
- Տեղեկացնել և ուսուցիչների հետ քննարկել 2-րդ, 5-րդ և 7-րդ դասարաններում ՀՊՉ-ի ներդրման , դասագրքերի և գնահատման ձևերը
- Կազմել 2023-2024 ուստարվա դասաբաշխման, դպրոցի ուսումնական պլանի, դպրոցական և անահտական բաղադրիչների ժամաքանակի, նախագծային աշխատանքների բաշխման և խմբակների ձևավորումը:
- Մանկավարժական խորհրդի նիստի կազմակերպում

Օգոստոս

Սեպտեմբեր

Սեպտեմբեր

- Միջոցառում:
  1) Գիտելիքի և դպրության օրվան:
  2) *ՀՀ Անկախության տոն:*
  3) *Սեպտեմբերի 27-հերոսացած մեր տղաներ*:
- Համակարգել դասագրքերի բախշման աշխատանքը
- Դասացուցակի, խմբակների օրերի պատրաստում և հաստատում
- Ուսուցիչների հերթապահության գրաֆիկի հաստատում
- Ուսումնական գործընթացի և ծրագրերի կատարման վերահսկողություն
- Դասամատյանների ստուգում:
  1)2-րդ դասարանի մայրենի առարկայի թեմատիկ պլանի համապատասխանությունը դասամատյանում գրանցված դասերի թեմաններին:
  2)3-րդ դասարանի մաթեմատիկա առարկայի տնային աշխատանքի համապատասխանությունը օրվա դասի թեմային:
  3)6-րդ դասարանի մաթեմատիկա առարկայի էջում գնահատման գրանցումների առկայությունը:
  4)9-րդ դասարանի սովորողների բացակայություններ հաշվառման առկայությունը:
  5)7-րդ դասարանիռուսաց լեզու առարկայից թեմատիկ գրավոր աշխատանքների, գործնական աշխատանքների, ուսումնական նախագծերի առկայությունը:
- Սեպտեմբերի 26-28-ը հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով .
  Օրակարգում `

1. *Մեթոդական միավորման նիստի օրակարգի հաստատում*
2. Նախորդ մեթոդմիավորման նիստի որոշումների կատարման մասին մեթոդմիավորման նախագահի զեկուցում:
3. Մեթոդական զեկույց/ձևավորվող գնահատում/
4. Փոխադարձ դասալսումների քննարկում
5. Որակավորման տարակարգ չունեցող սկսնակ ուսուցիչներին (դասվարներին) ատեստավորման նախապատրաստելու հարցը:
6. Դասավանդման նոր մեթոդների և հնարների կիրառման հարցը:
7. 2-րդ, 5-րդ, 7-րդ դասարաններում առարկայական նոր չափորոշիչների և ծրագրերի ուսումնասիրում և քննարկում
8. Գործնական աշխատանքների, բաց դասերի, ըստ առարկաների արտադասարանական միջոցառումների , առարկայական շաբաթների, գիտագործնական համաժողովների, մեթոդական փառատոնների և այլ մեթոդական միջոցառումների հարցի քննարկում:
9. Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների տարեկան ծրագրով նախատեսված ____________ առարկայի հանրակրթական պետական, առարկայական չափորոշիչների պահանջներին համապատասխան ուսումնական ծրագրերի իրագործման մասին :
10. Էլեկտրոնային մատյանների ստուգումների արդյունքների քննարկում

Կազմել դաղեկի ժամերի գրաֆիկը և վերահսկել այն:

- Ինքնակրթության պլանների առկայություն և դրանց կատարման ստուգում
- Վերապատրաստում անցնող ուսուցիչների հայտագրում
- Ուսուցիչների հավաստման փաստաթղթերի ճշգրտում
- Կազմել տարիֆիկացիան
- Հարցազրույցներ երիտասարդ մասնագետների հետ
- Հանդիպում 2-5-րդ դասարաններում աշխատող ուսուցիչների հետ
- Մ/մ նախագահների խորհրդակցություն
- Մ/մ նիստեր
- Լրացնել ուսուցիչների, ուսուցչի օգնականների և տարածքային մանկավարժահոգեբանական աջակցության կենտրոնի մանկավարժ. աշխատողների կողմից կազմված ԿԱՊԿ ունեցող վկայագրված սովորողների 2023-2024 ուստարվա կազմած ԱՈՒՊ-ի օրինակելի ձևի 1-7.1 կետերը:
- Քննարկել ուսումնական հաստատություններում երկարօրյա ուսուցման կազմակերպման նոր կարգը:
- Ընթերցանության գնահատում 2-4-րդ դասարաններում:
- Մնացորդային գիտելիքների ստուգում հանրահաշվից և երկրաչափությունից 9-րդ դասարաններում:

Հոկտեմբեր	• Միջոցառում՝ նվիրված ՌԽուցչի օրվան: • Ստուգել էլ.մատյանները • Ստուգել աշակերտների հաճախումները և դասապրոցեսում նրանց ընգրկվածությունը • Աշակերտների գիտելիքների համապատասխանությունն ըստ չափորոշչի, վերահսկողության կազմակերպում, վերլուծում • Ուսումնական գործընթացի կառավարման և վերահսկողության ժամանակացույցի ճշգրտում • Մ/մ նախագահների խորհրդակցություն • Հոկտեմբերի 26-28-ը հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով․ ա)նախորդ մեթոդմիավորման նիստի որոշումների կատարման մասին մեթոդմիավորման նախագահի զեկուցում բ)մեթոդմիավորման նիստի օրակարգի հաստատում գ)սկսնակ ուսուցիչներին (դասվարներին) ատեստավորման նախապատրաստելու հարցը դ)դասավանդման նոր մեթոդների, հնարների կիրառման հարցը 2-5-7րդ, դասարաններում նոր չափորոշիչների, ծրագրերի կատարման ՆԴՎ կազմակերպման հարցը: ե)գործնական աշխատանքների, բաց դասերի, ըստ առարկաների արտադասարանական միջոցառումների, առարկայական շաբաթների, գիտագործնական համաժողովների, մեթոդական փառատոների և այլ մեթոդական միջոցառումների հարցի քննարկում զ)առարկայական օլիմպիադաների դպրոցական փուլի կազմակերպման, օլիմպաղաներում սովորողների մասնակցության հարցի քննարկում: • Ուսումնառության ցածր արդյունք ցուցաբերած աշակերտների հետ առաջադիմության բարելավման նպատակով երկարօրյա ուսուցման աշխատանքների կազմակերպում • Սեպտեմբերին կազմված կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորոցների ԱՈՒՊ- ների քննարկում և հաստատում • <u>Նախնական </u>(մնացորդային) <u>գիտելիքների ստուգման արդյունքների քննարկում </u>հանրահաշվից և երկրաչափությունից <u> 9-րդ դասարաններում:</u> • <u>Նախնական </u>(մնացորդային) <u>գիտելիքների ստուգում հայոց լեզվից և գրականությունից 9-րդ դասարաններում:</u> • Մաթեմատիկա 2-րդ դաս., հայոց լեզու-8-րդ դաս , ռուսաց լեզու 5-րդ դաս․ առ ար կ ան ե ր ի դրվածքի ուսումնասիրություն • Տնօրենության կողմից տրված գրավոր աշխատանքների կազմակերպում / մաթեմատիկա 2-րդ դաս., հայոց լեզու-8-րդ դաս , ռուսաց լեզու 5-րդ դաս ․ /գնահատում, վերլուծություն/ • Միամսյակ / բնագիտական մ/մ/ • Տասնօրյակ / հասարակագիտություն / • Մանկավարժական խորհրդի նիստի կազմակերպում	Հոկտեմ բեր

Նոյեմբեր

- Հանրակրթության պետական չափորոշչի վերջն արդյունքների գնահատում 2-4-րդ դասարաններում (ՆԴՎ):
- ՆԴՎ: Գիտելիքների ստուգում հայոց պատմությունից 9-րդ դասարաններում:
- ՆԴՎ: Դասամատյանների ստուգում:
- Ստեղծել առարկայական օլիմպիադաների հանձնաժողովներ:
- Կազմակերպել ԲՏՃՄ առարկայական օլիմպիադաների դպրոցական փուլը՝ առցանց եղանակով, ինչպես նաև կազմել հասարակագիտական առարկաների և ՆԶՊ-ի օլիմպիադաների հարցաշարը:
- <u>Նախնական (մնացորդային) գիտելիքների ստուգման արդյունքների քննարկում հայոց լեզվից և գրականությունից 9-րդ դասարաններում:</u>

- Նոյեմբերի 27-29 հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով․

1.Մեթոդական միավորման նիստի օրակարգի հաստատում /զեկուցող՝մ/մ նախագահ/

2․ Նախորդ մեթոդմիավորման նիստի որոշումների կատարման մասին մեթոդմիավորման նախագահի զեկուցում *զեկուցող՝մ/մ նախագահ՝*

3.Փոխադարձ դասալսումներ և քննարկումներ: */զեկուցող՝մ/մ նախագահ՝/*

4․ Մեթոդական զեկուցում «Ձևավորող գնահատման բաղադրիչները»

5․ Առարկայական այլ մեթոդմիավորման(ների) հետ համատեղ նիստերի կազմակերպման հարցի քննարկում: */զեկուցող՝մ/մ նախագահ/*

6.Ուսումնական նախագծերի պլանների երաշխավորում*/զեկուցող՝մ/մ նախագահ/*

7.Առարկայական նոր ծրագրերի ,չափորոշիչների և դասագրքերի ուսումնասիրում ու քննարկում: /զեկուցողուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալ/

8.Առարկայական օլիմպիադաների դպրոցական փուլի կազմակերպման , օլիմպադաներում սովորողների մասնակցության հարցի քննարկում: */զեկուցող՝մ/մ նախագահ/*

10.ԿԱՊԿՈՒ սովորողների ԱՈՒՊ-ների քննարկում/զեկուցող՝ մ/մ նախագահ/

11. մանկավարժական առաջավոր փորձի ուսումնասիրում, ընդհանրացնում և ներդրում գործնական աշխատանքում. */զեկուցող՝մ/մ նախագահ/*

12.էլեկտրոնային մատյանների ստուգումների արդյունքների հարցը /զեկուցող՝տնօրենիտեղակալ/

13. Ուսուցչի մասնագիտական չափանիշները/զեկուցող՝տնօրենիտեղակալ/
14.Առաջարկվող հարցեր/ըստ կարիքի/

- Ուսուցիչների աշխատանքային ծրագրի և պետական ծրագրի համապատասխանության ստուգում
- Ուսումնառության ցածր արդյունք ցուցաբերած աշակերտների հետ առաջադիմության բարելավման նպատակով երկարօրյա ուսուցման աշխատանքների կազմակերպում
- Թեմատիկ աշխատանքների ստուգում
- Պարբերաբար ստուգել ուսուցիչների կողմից սովորողների բանավոր և գրավոր գիտելիքների գնահատման նորմերի պահպանման վիճակը
- Հանրահաշիվ-8-րդ դաս ,մաթեմատիկա 3-րդ դաս ․ , ,գրականություն -7-րդ դաս․ , ռուսաց լեզու 6-րդ դաս առարկաների դրվածքի ուսումնասիրություն:
- Տնօրենության կողմից տրված գրավոր աշխատանքների կազմակերպում/ Հանրահաշիվ-8-րդ դաս ․ ,մաթեմատիկա 3-րդ դաս ․ , ռուսաց լեզու 6-րդ դաս. առարկաների ./, գնահատում, վերլուծում
- Միամսյակ / Տարրական կրթություն . մ/մ/
- Շաբաթ /Երաժշտություն/

Նոյեմբեր

Դեկտեմբեր	• Հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով․ • Նախորդ մեթոդմիավորման նիստի որոշումների կատարման մասին մ եթոդմիավորման նախագահի զեկուցում: • Հաստատել մեթոդմիավորման նիստի օրակարգը: • Մեթոդմիավորման ուսուցիչներ …..յանի կողմից մասնագիտական • և մանկավարժական մեթոդական սեմինարի կազմակերպման պլանավորում: • Մեթոդմիավորման ուսուցիչներ ……յանի իրականացրած ուսումնակ ան նախագծի ծրագրի հաստատում: • Առաջին կիսամյակի արդյունքների քննարկում: • Դասամատյանների ստուգում: Արդյունքների քննարկում մեթոդմիավորումների նիստում: • Պլանավորված և իրականացված աշխատանքներին մեթոդմիավորումների արձանագրությունների համապատասխանության ստուգում: • Խմբակների, ուսումնական նախագծերի և երկարօրյա դասերի ծրագրերի կատարողականի ստուգում և արդյունքների գնահատում: Արդյունքների քննարկում մեթոդմիավորումների նիստում: • ՈՒսումնական առարկաների կատարողականի ստուգում: • Ներդպրոցական առարկ. օլիմպիադաների արդյունքների ամփոփում և հաջորդ փուլի նախապատրաստում: Տարածքային փուլ անցած աշակերտների անվանացանկի հաստատում • Նախագծային աշխատանքների արդյունքների վերլուծություն • Թեմատիկ աշխատանքների քանակի ստուգում • Ուսուցիչների աշխատանքների վերլուծում, ամփոփում • Կիսամյակային գնահատականների ամփոփում • Մանկավարժական խորհրդի նիստի կազմակերպում	Դեկտեմ բեր

Հունվար	• Հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով․ • Նախորդ մեթոդմիավորման նիստի որոշումների կատարման մասի և մեթոդմիավորման նախագահի զեկուցում: • Հաստատել մեթոդմիավորման նիստի օրակարգը: • Մեթոդմիավորման ուսուցիչներ …..յանի կողմից մասնագիտական և մանկավարժական- մեթոդական սեմինարի կազմակերպման պլանավորում: • Մեթոդմիավորման ուսուցիչներ ……յանի իրականացրած ուսումն ական նախագծի ծրագրի հաստատում: • Առաջին կիսամյակի արդյունքների քննարկում: • Ներդպրոցական վերահսկողություն • Դասացուցակի ճշգրտում • Դպրոցի պլանների ճշգրտում • Դասարանների վիճակի ստուգում • Մեթոդական միավորումների ղեկավարի պլանի ճշգրտում և մեթոդմիավորման խորհրդի անցկացում • Ուսուցիչների թեմատիկ պլանավորման ճշգրտում • Թեմատիկ, գործնական և լաբորատոր աշխատանքների պլանավորում II կիսամյակի համար • Օլիմպիադաների կազմակերպում, անցկացում և մոնիթորինգ • Շաբաթ / ՆԶՊ,հայրենագիտություն /	Հունվար

Փետրվար	• Միջոցառում՝ Գիրք նվիրելու օրվա կապակցությամբ: • Միջոցառում՝ Հովի. Թումանյանի ծննդյան օրվա կապակցությամբ (տարրական դասարաններում՝ մուլտֆիլմի դիտում, հիմնական և ավագ դասարաններում ֆիլմի դիտում, փաստագրական տվյալների ուսումնասիրություն այց տուն-թանգարաններ,գրքույկների կազմում: • Հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով. • Նախորդ մեթոդմիավորման նիստի որոշումների կատարման մասին մեթոդմիավորման նախագահի զեկուցումը: • Հաստատել մեթոդմիավորման նիստի օրակարգը: • Տարրական դասարաններում ընթերցանության գնահատման կազմակերպման հարցը: (Այս հարցը օրինակ է մեթոդմիավորման առարկաներից նմանատիպ աշխատանք պլանավորելու համար) • Կազմակերպել 5-րդ դասարանում վերջնարդյունքների ապահովման նպատակով սովորողների կարողությունների զարգացման գնահատում : • Մարտ ամսին ուսուցիչների (այդ թվում սկսնակ) հետ մասնագիտական զարգացման սեմինար իրականացնելու հարցը: • Խմբակների կատարած աշխատանքների ուսումնասիրության արդյունքները: • Համայնքային, մարզային առարկայական օլիմպիադաների կազմակերպում, անցկացում և մոնիթորինգ • Առաջին կիսամյակում չառաջադիմող աշակերտների հետ տարվող աշխատանքների պլանավորում • Հայոց լեզու 7-րդ դաս.,անգլերեն - 8 րդ դաս.,հանրահաշիվ 7-րդ դաս. առարկաների դրվածքների ուսումնասիրություն • Տնօրենության կողմից տրված գրավոր աշխատանքների կազմակերպում / Հայոց լեզու 7-րդ դաս.,անգլերեն - 8 րդ դաս.,հանրահաշիվ 7-րդ դաս. ./, գնահատում, վերլուծում • Հումանիտար մասնախմբի միամսյակ • Մանկավարժական խորհրդի նիստի կազմակերպում	Փետր վար

Մարտ	• Հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով․ • Նախորդ մեթոդմիավորման նիստի որոշումների կատարման մասին մեթոդմիավորման նախագահի զեկուցումը: (Կարևոր է ընդգծել մարտ ամսին միջոցառում կազմակերպած ուսուցիչների և սեմինարը վարող ուսուցիչների կատարած աշխատանքը: Այդ միջոցառումը նախատեսվել էր կազմակերպել մարտ ամսին՝ փետրվար ամսվա նիստում) • Հաստատել մեթոդմիավորման նիստի օրակարգը: • Տարրական դասարաններում ընթերցանության գնահատման արդյունքների քննարկում: (Այս հարցը օրինակ է մեթոդմիավորման առարկաներից նմանատիպ աշխատանք պլանավորելու համար և բխում է փետրվար ամսվա օրակարգից) • 7-րդ դասարանում վերջնարդյունքների ապահովման նպատակով սովորողների կարողությունների զարգացման գնահատման արդյունքների քննարկում: Միջոցառում և սեմինար կազմակերպած ուսուցիչներին պատվոգրերի արժանացնելու, խրախուսելու հարցը: • Փոխադարձ դասալսումների կազմակերպման հարցը: • Ստուգել էլ.մատյանները • Ուսուցիչների աշխատանքների վերլուծում, ամփոփում • Դասալսումների միջոցով մեթոդական օգնություն ցույց տալ ուսուցիչներին՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով ուսուցիչ-աշակերտ հարաբերությանը, նոր ինտերակտիվ մեթոդների կիրառմանը, աշակերտակենտրոն դասապրոցեսին • Անգլերեն-5-րդ դաս ,մայրենի 3-րդ դաս. ,մաթեմատիկա 4-րդ դաս․ առարկաների դրվածքի ուսումնասիրություն • Միամսյակ / մաթեմատիկա մ/մ/ • Տասնօրյակ / ՀԵՊ / • Տնօրենության կողմից տրված գրավոր աշխատանքների կազմակերպում/ անգլերեն-5-րդ դաս ,մայրենի 3-րդ դաս. ,մաթեմատիկա 4-րդ դաս․ ./ գնահատում, վերլուծում	Մարտ

Ապրիլ	• Հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով․ • Հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով․ • Նախորդ մեթոդմիավորման նիստի որոշումների կատարման մասին մեթոդմիավորման նախագահի զեկուցումը: (Կարևոր է ընդգծել ապրիլ ամսին միջոցառում և առարկայական մրցույթներ կազմակերպած ուսուցիչների, ինչպես նաև սեմինար վարող ուսուցիչների կատարած աշխատանքը: Այդ աշխատանքները նախատեսվել էր կազմակերպել ապրիլ ամսին՝ մարտ ամսվա նիստում) • Հաստատել մեթոդմիավորման նիստի օրակարգը: • 2-ից 9-րդ դասարանների սովորողներին մայրենի, հայոց լեզու, գրականություն, մաթեմատիկա, հանրահաշիվ, երկրաչափություն առարկաներից գրավոր աշխատանքներ տալու հարցը՝ ստուգելով ընթացիկ ծրագրային նյութի յուրացման մակարդակը (օրինակ է: ՄՄ կարող է նշել ՆԴՎ այլ աշխատանք): • Առարկայական օլիմպիադայի հանրապետական փուլին մասնակցող սովորողների նախապատրաստում: • Առարկայական օլիմպիադաներում սովորողների արդյունքների քննարկում: • Աշակերտների կիրառական և վերլուծական կարողությունների զարգացման վիճակը դասերի ընթացքում: • Ստուգել 9-րդ և 4-րդ դասարաններում ծրագրերի կատարողականը: • 5-րդ դասարանում պարապող ուսուցիչների և աշակերտների փոխհարաբերությունների վերլուծում • Քիմիա 7-րդ դաս. , հայոց պատմ․ 9-րդ դաս․ ,մայրենի 2-րդ դաս., մայրենի 4 -րդ դաս․ առարկաների դրվածքի ուսումնասիրություն • Տնօրենության կողմից տրված գրավոր աշխատանքների կազմակերպում/ մաթեմատիկա 2-րդ դաս. մայրենի 4-րդ դաս./ գնահատում, վերլուծում • Միամսյակ / օտար լեզուներ մ/մ/ • Մանկավարժական խորհրդի նիստի կազմակերպում	Ապրիլ

Մայիս	• Հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով․ • Նախորդ մեթոդմիավորման նիստի որոշումների կատարման մասին մեթոդմիավորման նախագահի զեկուցում: • Մեթոդմիավորման նիստի օրակարգի հաստատում: • Թեմատիկ գրավոր աշխատանքների անցկացում, քննարկում և արդյունքների վերլուծություն: • 120-ից 200 ժամ բացակայություն ունեցող սովորողների համար քննությունների նախապատրաստական աշխատանքների կազմակերպում: • Ստուգել Էլ.մատյանները • Մաթեմատիկա 9-րդ դաս. , հայոց լեզու․ 9-րդ դաս․ առարկաների դրվածքի ուսումնասիրություն • Տնօրենության կողմից տրված գրավոր աշխատանքների կազմակերպում/ մաթեմատիկա 9-րդ դաս հայոց լեզու․ 9-րդ դաս./ գնահատում, վերլուծում • Շաբաթ / կերպարվեստ/ • Նախագծային աշխատանքների արդյունքների վերլուծություն: • Ծանոթացում աշակերտներին և ծնողներին ՀՀ ԿԳՄՍՆ 2023-2024 ուստարվա հանրակրթական դպրոցների փոխադրման կարգի, ավարտման և քննությունների կազմակերպման աշխատակարգի պահանջներին : • Քննական հանձնաժողովի կազմում: • Քննական օրերին ուսուցչական հերթապահության գրաֆիկի կազմում: • Քննական առարկաների խորհրդատվությունների ժամանակացույցի կազմում: • Ամփոփիչ աշխատանքների կազմակերպում, գնահատում, վերլուծում • Ուսուցիչների աշխատանքների վերլուծություն, ամփոփում • Կիսամյակային գնահատականների ամփոփում • Մանկավարժական խորհրդի նիստի կազմակերպում	Մայիս

Հունիս	• Հրավիրել ուսումնական հաստատության մեթոդմիավորումների նիստեր հետևյալ օրակարգով․ • ՌԻսումնական տարվա մմ որոշումների կատարման մասին մեթոդմիավորման նախագահի զեկուցում: • Էլեկտրոնային մատյանը վարելու որակը: • Հաստատության սովորողների համար կազմակերպված ավարտական քննությունների արդյունքների վերլուծություն և ամփոփում: • 2-րդ, 5-րդ, 7-րդ և 10-րդ դասարաններում առարկաների ծրագրերի տարեկան կատարողականի քննարկում: • Ուսումնական տարվա ընթացքում կատարված աշխատանքների վերլուծություն և ամփոփում: • Ավարտական քննությունների և գիտելիքների ստուգման կազմակերպում, անցկացում • Աշխատանք գրադարանավարի հետ • Աշակերտների անձնական գործերի ստուգում • Դպրոցի ներքին գնահատման հաշվետվության նախապատրաստում: • Ավարտական վկայականների պատրաստում, հանձնում • Մանկավարժական խորհրդի նիստի կազմակերպում	Հունիս